

De grondwet

De grondwet is de basis voor heel veel wetten

De Grondwet is geen dik boek. Maar wat er in staat is de basis voor heel veel andere wetten waar alle Nederlanders zich aan moeten houden.

Prinsjesdag. Als je de koningin in haar prachtige Gouden Koets ziet rijden, zou je denken dat ze heel veel macht heeft. Zoals koningen in sprookjes en verhalen. Zoals koningen die vroeger hadden. Een koning hoefde maar met zijn vingers te knippen en het gebeurde.

Maar dat was toen. Nu hebben de ministers in de regering het voor het zeggen in Nederland, en niet de koning. De macht van een koning of koningin is dus niet zo groot. Dat komt door dit boek. De grondwet. Toen Beatrix koningin werd, was er een grote plechtigheid in Amsterdam. Ze had een echte koninklijke mantel om. Op een tafeltje zie je de kroon en de grondwet. En dat komt het belangrijkste moment: De nieuwe koningin zweert trouw aan de grondwet. Ze belooft dat ze zich aan de grondwet zal houden. De grondwet is geen dik boek. Maar wat er in staat is de basis voor heel veel andere wetten waar alle Nederlanders zich aan moeten houden. Dat vinden wij sinds die grondwet er is. In 1848 is Willem II koning van Nederland. Hij heeft nog heel veel macht. Hij maakt uit hoe er geregeerd wordt. Er is wel een Tweede Kamer, met mannen die door Nederlanders zijn gekozen, naar die heeft weinig te vertellen. Willem doet zijn eigen zin. Ministers moeten doen wat de koning wil. In de meeste andere landen is dat dan ook zo.

Maar ineens verandert dat. Het volk in Parijs, Berlijn en Wenen komt in opstand. Ze willen mee kunnen praten over wat er in het land gebeurt. Ze gaan de straat op, om te protesteren tegen hun koning. Er zijn rellen en opstootjes. Er wordt geschoten. Maar het volk laat zich niet zomaar wegsturen. Dan moeten de koningen in die landen wel toegeven. Er komt een grondwet waarin staat dat het volk het laatste woord krijgt. Koning Willem II hoort wat er in Parijs, Berlijn en Wenen gebeurt. Hij slaapt er slecht van. Zou het hier ook vechten worden? Zouden de Nederlanders hem misschien afzetten? In Amsterdam zijn er al rellen, hoort hij. Willem II wordt bang. Na weer een slechte nacht weet Willem II wat hij moet doen. Een opstand moet voorkomen worden. Hij vindt het nu goed dat er een grondwet komt.

Deze man, Johan Thorbecke, krijgt opdracht een nieuwe grondwet te schrijven. En als de nieuwe grondwet klaar is, is iedereen tevreden. Koning Willem II, omdat hij koning kan blijven. De ministers, omdat zij nu zelf kunnen regeren. En de Tweede Kamer, omdat zij de ministers kunnen gaan controleren. En omdat de mensen in de Kamer door het volk worden gekozen, heeft het volk nu het laatste woord, en niet de koning. Zo is het eigenlijk nog steeds.